ÎMBUNĂTĂȚIREA CONTINUĂ A CONCEPȚIEI ȘI SISTEMULUI DE JOC — O NECESITATE OBIECTIVĂ

PUNCTE de vedere

În ultimul timp au apărut tot mai multe noutăți tactice în jocul de fotbal. Era deci și normal, ca atît concepția, cît și sistemul de joc să se adapteze la aceste noutăți sau să și le însușească, bineînțeles, cu modificările de rigoare, impuse de specificul și posibilitățile celor care le acceptă. Ținînd seama de această cauză obiectivă, ca și de faptul că unele trăsături ale actualei concepții încep să devină oarecum nepotrivite realităților existente, este credem necesară o concepție mai realistă, care să fie încadrată într-un sistem mai elastic, mai apropiat de stadiul și condițiile actuale ale jocului de fotbal.

În această idee, trăsăturile de bază ale concepției preconizate de noi — și pe care ne propunem s-o prezentăm în continuare sub forma unei sugestii — sînt axate, în principal, pe factorul tehnico-tactic, vizînd în special jocul colectiv, ofensiv, și în același timp, echilibrat. Iar sistemul de joc care rezultă de aici are un caracter mult mai plastic, cu posibilități concrete de atac în funcție de fazele inerente de apărare și cu unele mijloace noi de orientare în aceste două faze fundamentale.

Așadar, care sînt aceste trăsături fundamentale ale concepției de joc?

● Precizăm din capul locului că, în ceea ce privește **cadrul de organizare a jocului, acesta rămîne, în general, cel cunoscut; adică sistemul de joc cu patru fundași și variantele sale de bază**, dar cu o așezare și dinamică schimbate și în permanentă evoluție.

● În al doilea rînd, menționăm că **numărul înaintașilor poate fi de cinci jucători, așezați pe două linii, în loc de una singură cum este în prezent. În locul liniei de mijlocași**, care nu-și mai găsește rațiunea de a mai funcționa la mijlocul echipei, devenind anacronică față de noile cerințe ale jocului, **va acționa linia a doua de înaintași.**

● În al treilea rînd, **linia de fundași plus portarul, își păstrează actuala așezare**, adică, în general, lineară, pe, poate avea numai sarcini speciale sau poate juca chiar fără sarcini fixe. El se poate încadra permanent sau temporar, în funcție de situație, pentru a impulsiona atacul sau pentru a tempera acțiunile adversarului, în orice linie, inclusiv în linia de fundași. În unele cazuri, în raport de indicațiile primite, el poate juca și în spatele liniei de fundași cu rol de măturător.

Considerăm că în acest fel — așa cum oglindește schematic și figura alăturată — **se realizează mai bine conținutul unui joc legat de valoarea și posibilitățile reale ale unei echipe**, punîndu-se în lumină unele trăsături pozitive ale concepției actuale, însușite de majoritatea marilor formații de pe glob. Fără să fie obligatorii, concepția și sistemul de joc pot fi adoptate de echipe, după cum ele se potrivesc mai bine lotului de jucători pe care-l au la dispoziție și reprezintă o linie generală care poate produce o cotitură favorabilă în fotbal din următoarele considerente:

— **acreditează, ca trăsătură de bază, factorul tehnic cu rol determinant** față de ceilalți factori ai jocului care rămîn în continuare cu o pondere destul de importantă, dar secundară;

— acordîndu-se prioritate pregătirii tehnice **se rezolvă și problema pregătirii fizice superioare** în sensul de a nu mai confunda aceasta, ca pînă acum, cu calitățile fizice de bază ale jucătorilor, care în fotbal nu se pot dezvolta în mod separat fără minge, în timpul antrenamentelor, așa cum se întîmplă în alte sporturi;

— **pune accent deosebit pe acțiunile colective, caracteristice jocului de fotbal**, unicul mijloc de a se putea echilibra lipsa, din ce în ce mai pronunțată, a jucătorilor de superclasă și a se repartiza jocul în mod economicos, reconsiderîndu-se și problema recuperării efortului;

— **organizează apărarea cu un coeficient mărit de siguranță**, fapt ce constituie o măsură justificată, cunoscînd că în fotbal apărarea, ca acțiune de ansamblu, este foarte grea, cu toată protecția serioasă pe care i-o acordă regulamentul de joc prin legea ofsaidului și cu toate tendințele de aglomerare defensivă;

— **interpretează spiritul ofensiv în mod oportun și eficace**, în sensul de a se putea folosi în mod permanent dar realist, avantajul acordat de regulamentul de joc (ofsaidul). Fundașii vor păstra posibilități mai concrete și directe în legătură cu înaintașii pentru menținerea blocului unitar al echipei pe timpul jocului

● În sfîrșit, în al patrulea rînd, **pentru realizarea în mai bune condițiuni a superiorității numerice în fazele de joc decisive ale atacului și asigurarea unui coeficient mărit în apărare, se creează un post nou în cadrul echipei, fără punct fix, denumit convențional „libero"**. Acest nou jucător, plasat de obicei între liniile de fundași și înaintași, poate primi sarcini generale de joc ca orice alt jucător al echipei, **prin cei doi jucători din prima linie de înaintare** — vechii înaintași centrali — **se conferă un caracter mai ferm atacului, atît în formă** (așezare în „pană" cu vîrful spre înainte), **cît și în conținut** (sarcini mult schimbate și mai precise), pentru a pune apărărilor adverse și în special fundașilor, probleme greu de rezolvat;

— **se asigură jocului o altă dinamică, prin înlocuirea liniei de mijlocași cu o a doua linie de înaintași.** În acest fel, mingea nu va mai fi vămuită pe undeva pe la mijlocul terenului, circulația acestia făcîndu-se mai direct și mai eficient între apărători și atacanți, între fundași și înaintași;

— **se realizează și principiul de bază al menținerii blocului unitar al echipei, la o distanță cît mai mare de poarta proprie**, rațiune prin care sistemul actual de joc cu patru fundași a avut o primă și netă superioritate asupra vechiului sistem cu trei fundași;

— **crearea unui post în care jucătorul nu are, în general, sarcini fixe aduce un suflu nou în dinamica materializării concepției**, deoarece libero-ul poate participa la fazele decisive ale jocului, apărînd mereu din spate, prin surprindere și fiind greu de marcat, om la om, de către adversar. Acest jucător, nefiind, în general, legat de un post fix, asigură și aerisirea necesară jocului, fiind în măsură să efectueze schimburi de locuri și de posturi cu oricare jucător al echipei cînd acesta se găsește în situație grea, de efort susținut, în fața unui adversar superior valoric sau numeric. Noi am propus, în cadrul sistemului reprofilat care aplică această concepție, numai un singur post de acest gen, dar dacă echipele au posibilități să creeze două sau chiar trei posturi de acest fel, fotbalul nu poate avea nimic de pierdut. Dimpotrivă!

În încheiere, subliniem faptul că **dezvoltarea continuă a jocului cu balonul rotund impune și o restructurare periodică a concepției de joc, eliberarea acesteia de tipare înguste, de dogme și prejudecăți, recunoașterea concretă a caracterului său evolutiv. Intenția noastră corespunde** — sperăm — **unui pas înainte în această privință.**

Gh. STANCULESCU
Jean LĂPUȘNEANU
Petre MOLDOVEANU
— antrenori —

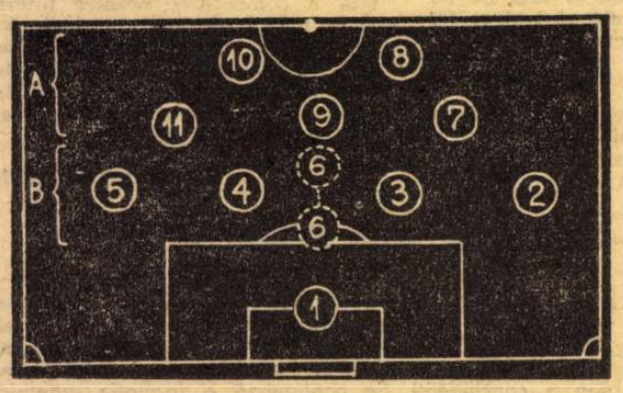

LEGENDA: **A = Atac în două linii; B = Apărare cu „măturător"**

PRIMA CONDIȚIE A PREGĂTIRII

Duminică începe campionatul, cea de a 55-a ediție a competiției nr. 1 a fotbalului nostru. Echipele sînt gata de a se alinia la start, la capătul unei perioade de pregătire care, în această vară ni s-a părut ceva mai bine organizată, mai bogată în solicitări, mai plină de conținut. Și această apreciere — general valabilă pentru formațiile noastre din primul eșalon divizionar — inspiră, ca de fiecare dată în asemenea împrejurări, sentimentul încrederii în reușita unor întreceri pe care toată lumea le așteaptă cît mai aproape de acel nivel calitativ, caracteristic fotbalului modern.

Așadar, speranțe îndreptățite pentru o ediție de campionat, dacă nu de succes deplin, oricum mai bună în ansamblu decît cea precedentă sau precedentele. Dar, dacă stăm și ne gîndim mai bine, asemenea speranțe nutrim cu toții, an de an, în ciuda, unor repetate decepții pe parcurs, care ar putea să ne facă pe toți și în primul rînd pe antrenori mai puțin darnici în privința aprecierilor pozitive înaintea probelor practice ale întrecerii competiționale. De ce acest lucru? Pentru că, de regulă, așteptările pentru mai bine ca și unele anticipări optimiste, referitoare la desfășurarea propriu-zisă a campionatului și la comportarea echipelor, au în vedere aproape exclusiv, impresia acumulărilor cantitative din timpul perioadei precompetiționale. Pentru că imaginea solicitărilor chinuitoare din această perioadă sugerează falsa concluzie a realizării unor „depozite" de energie, suficiente pentru întreaga durată a unui tur de campionat, cînd de fapt nu se poate vorbi decît cel mult de asigurarea unui fundament fizic, de cadrul de bază al capacității de efort.

De aici și acea stare de automulțumire și relaxare, care se instalează uneori chiar de la începutul sezonului oficial, cînd jucătorii consideră „cu totul greșit, că se poate trece la un alt regim de muncă, atitudinea lor față de cerințele pregătirii rămînînd datoare sub raportul continuității și al corelației obligatorii cu viața sportivă. Astfel se și explică de ce, în cele mai multe cazuri au loc — chiar după primele cîteva etape — acele căderi, așa zise fără cauză, care aduc echipele în pragul neputinței de a-și mai valorifica integral potențialul lor tehnico-tactic. Așa se explică și jocurile de slabă calitate și, după aceea, întreaga gamă de consecințe neplăcute, începînd cu micile insuccese și încheind cu poziția precară în clasament.

Asemenea situații impun, nu o dată, reluarea procesului de instruire la o scară asemănătoare, ca volum și intensitate, aceleia din perioada pregătitoare. De astă dată însă, cu o cheltuială de energie mai mare și, în același timp, cu riscul suprasolicitărilor și al accidentelor. Cînd mai normal era ca pregătirea începută bine în sezonul precompetițional să fie continuată fără fisuri, fără subdimensionări păgubitoare performanței. De ce? Pentru că continuitatea, în ritmul și la valorile reale pretinse de fotbalul modern, este prima și cea mai importantă dintre condițiile pregătirii. Și acest lucru nu trebuie să-l uite niciodată antrenorii și, mai ales, jucătorii.

Mihai IONESCU

MAI MULTĂ ATENȚIE EFICACITĂȚII!

MEDIA DE GOLURI A CAMPIONATULUI — UN SEMNAL DE ALARMĂ

Ne aflăm în perioada cînd, cu 4 zile înainte de începerea noului campionat divizionar A, echipele își finisează jocul și formațiile cu care vor aborda sezonul de toamnă. Desigur (bănuim cel puțin acest lucru), atenția tuturor antrenorilor s-a îndreptat și se îndreaptă spre retușarea acelor carențe atît de strident subliniate de campionatul trecut. După opinia noastră, una din lipsurile importante a fost eficacitatea scăzută. Toate echipele cu golaveraj pozitiv (și acestea sînt cele clasate în prima parte a clasamentului), nu au reușit să realizeze o medie de cel puțin două goluri de joc. Iar media generală a campionatului 1971-72 este cea mai scăzută din toate edițiile Diviziei A desfășurate din 1946-47 pînă astăzi.

Nu-i numai o problemă a fotbalului nostru. Ea frămîntă și cercurile fotbalistice din alte țări europene, pentru că vechea tendință spre un joc închis și aglomerat în apărare, generată de „cursa rezultatelor și a golaoanelor" se menține în multe părți, iar revenirea la fotbalul ofensiv se face cu pași încă timizi. Sigur că pînă la urmă aceasta din urmă va avea cîștig de cauză, dar pînă atunci apărătorii vor avea avantaj asupra atacanților, al căror joc este realmente mult îngreunat de diferitele sisteme defensive aglomerate sau superbetonate. De fapt, aici este prima cauză a eficacității scăzute, la care se adaugă și aceea a inexactităților atacanților.

O situație a mediilor campionatelor dintr-o serie de țări europene, pe ultimele trei ediții, situație pe care o redăm în tabelul alăturat este cît se poate de concludentă.

ȚARA	'69-70	'70-71	'71-72	
Danemarca	3,61	3,01	3,37	+
Irlanda	3,07	2,91	3,31	+
R.F.G.	3,10	3,02	3,28	+
Scoția	3,08	2,90	3,10	+
Elveția	3,17	3,26	3,01	+
Franța	3,14	2,89	2,86	—
Bulgaria	2,77	2,88	2,84	—
Norvegia	2,80	2,33	2,80	+
Ungaria	2,77	2,73	2,77	+
Cehoslovacia	2,22	2,40	2,75	+
Austria	2,87	3,16	2,70	—
Portugalia	2,86	2,34	2,67	—
Olanda	2,67	2,64	2,65	+
R.D.G.	2,50	2,79	2,65	—
Anglia	2,62	2,37	2,51	+
Suedia	2,76	2,70	2,51	—
Belgia	2,78	2,54	2,38	—
ROMANIA	2,71	2,49	2,37	—
Iugoslavia	2,42	2,56	2,36	—
Grecia	2,28	2,25	2,35	+
Polonia	2,09	2,17	2,21	+
Spania	2,36	2,26	2,21	—
U.R.S.S.	2,02	2,11	2,19	+
Albania	—	2,03	2,14	+
Italia	1,93	2,10	2,01	—
Turcia	—	1,85	1,93	+

Cum se vede, media oscilează de la campionat la campionat, de la țară la țară, în unele fiind în creștere, dar nu cu mult, în altele în scădere. Ea exprimă o stare de fapt în fotbalul internațional, în raport cu evoluția urmată în ultimii ani, cînd a trecut prin diferite metamorfoze care nu se putea să nu lase urme în jocul atacanților. De altfel, numărul „oamenilor de gol" — cu active bogate — s-a micșorat și pe lista golgeterilor găsim înaintași cu puține goluri înscrise în 26, 28, 30 sau 34 de meciuri. Golgeterul campionatului Austriei, **Riedl** (Swarovski) a înscris doar 16 goluri, **Lambert** (F.C. Bruges-Belgia) 17, **Kreische** (Dynamo Dresda-R.D.G.) 14, **Szymcsak** (Gwardia-Polonia) 16, **Malofeev** (Dinamo Minsk-URSS) 16, **Ceapkovici** (Slovan Bratislava-Cehoslovacia) 19 goluri etc.

Din tabelul alăturat rezultă, însă, că în campionatul nostru s-a înregistrat una din mediile foarte scăzute, de altfel — după cum am mai subliniat și cu alt prilej — cea mai scăzută din toate campionatele noastre din 1946-47 încoace. În general, cauzele sînt aceleași (apărări ermetice, atacanți lipsiți de finalitate), dar se adaugă și altele particulare, proprii jucătorilor noștri: gabarit mic și detentă insuficientă (foarte puține goluri au fost marcate cu capul), teama de a șuta, mai ales de la distanță, căutarea poziției mai bune, excesul de combinații sau driblinguri prin apărări supranumerice.

Sînt fapte remarcate nu numai de campionatul trecut, ci și de celelalte. Am vrea să credem că în această perioadă atenția antrenorilor n-a fost îndreptată numai spre aspectele tactice ale jocului echipelor lor, ci și spre acest capitol, cel mai important, pentru că orice schemă tactică sau tactică specială rămîn fără efect și devin inutile dacă nu sînt urmate de ceea ce de fapt pregătesc i șutul la poartă și golul.

Petre GAȚU